خبر

انتشار سرگذشت یرزی کوکوچکا

کتاب «دنیای عمودی من» شامل سرگذشت یرزی کوکوچکا کوهنورد به‌تازگی با ترجمه رامین شجاعی توسط نشر نون منتشر و وارد باز کتاب شده است. این کتاب سومین عنوانی است که پس از «ورای ممکن» و «کوهنوردان راه آزادی» در زمینه کوهنوردی توسط این ناشر منتشر شده است. کتاب پیش‌رو به قلم یرزی کوکوچکا، چهره مطرح دنیای کوهنوردی نوشته شده است. کوکوچکا دومین مرد در تاریخ بشر است که توانسته در زمانی کم از ۱۴ قله ۸۰۰۰ متری جهان صعود کند. علاوه بر این او موفق شد از مسیرهای جدیدی صعود را انجام دهد که پیش از او هرگز کسی چنین نکرده بود. این زندگی‌نامه روایتی از مردی است که از فقر و هیچ، در سال‌های سیاه لهستان آغاز کرد و تا حد انسانی افسانه‌ای بالا رفت؛ مردی که در هیچ صعودی شکست نخورد و مسیر صعودش در K2، سخت‌ترین کوه دنیا، با سنگ‌نوردی در ارتفاع بالای ۸۴۰۰ متر و بدون اکسیژن، مسیر خودکشی نام گرفت. این کتاب دربردارنده گزارش‌های میدانی و بر اساس صعودهای سخت در شرایط دشوار است؛ گزارش‌هایی که نشان دهنده اراده و نیز قدرت بدنی اعجاب‌آور و تخصص ذاتی این اَبَرکوهنورد است. مخاطب با خواندن این کتاب درمی‌یابد کوکوچکا یک استثنا نیست، بلکه او به نسلی تعلق دارد که به نسل طلایی هیمالیانوردی لهستان معروف شد. آن‌ها نمایندگان روح جمعی کشوری بودند که صعودهای خیره‌کننده، عظمت و فخر یک ملت را به نمایش می‌گذاشتند./ مهر

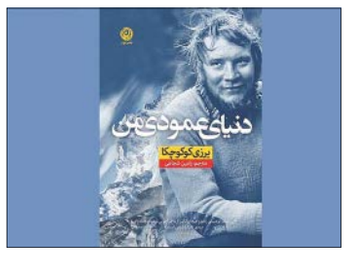

ه به هنر جلا داد

آن در آثار تجسمی، موسیقی و درام‌نویسی است. اگرچه هنرهای جدید مثل سینما در این عرصه منفعل بودند و حتی نمی‌توان نمونه‌ای مشخص با موضوع زندگی و سیره حضرت زهرا(س) پیدا کرد، اما در سینمای شریف ایران همواره نگاه مادرانه و آموزه‌های اخلاقی آن حضرت در روح آثار سینمایی جاری است.

در این مقال به گوشه‌ای از تجلی حسن نام حضرت صدیقه کبری در آثار هنر ایرانی نگاهی می‌اندازیم.

تئاتری که در ایام فاطمیه دیگر تعطیل نیست

بی‌شک در میان تمام زنان مورد احترام ایران‌زمین، بانو فاطمه(س) برجسته‌ترین و شناخته‌ترین شخصیت اسطوره‌ای زن در فرهنگ دینی ایرانیان است که به واسطه ارادت عامه به ویژگی‌های اخلاقی و رفتاری خاص‌شان، بیش از سایر زنان هویت‌ساز، مورد توجه هنرمندان تئاتر قرار گرفته‌است.

جلوه بانو فاطمه(س) و ماجرای شهادت مظلومانه ایشان را می‌توان در تعزیه به عنوان یکی از اولین گونه‌های نمایشی که بر مضامین مذهبی تشیع تمرکز داشت، جست‌جو کرد. یک قالب نمایشی پرطمطراق و متنوع که برای اولین بار توسط معزالدوله دیلمی شهره عام و خاص شد و در دوره قاجاریه به شکوه و جلالی می‌رسد. قدیمی‌ترین نسخ به جا مانده از تعزیه نشان می‌دهد هنرمندان تئاتر اهمیتی ویژه برای ایشان قائل بودند. آنچه از اولین نسخ گردآوری شده در خصوص تعزیه یافت می‌شود، نشان دهنده این است که توجه هنرمندان تئاتر به ویژگی‌های بارز رفتاری و اخلاقی بانو فاطمه (س) و نحوه شهادت ایشان با اولین نمایش‌های مذهبی تشیع یعنی تعزیه همگام بوده‌است. مثلا در نسخ موجود در کتابخانه واتیکان که طی سال‌های ۱۹۵۰ تا ۱۹۵۴ به همت انریکو چرلی گردآوری شد و توسط اتور روسی فهرست‌بندی و سال ۱۹۶۱ منتشر شد، در میان نسخ تعزیه، عناوینی همچون نسخه مناجات فاطمه (س)، نان پختن حضرت زهرا، عروسی رفتن حضرت زهرا، غصب فدک، مصائب حضرت زهرا پس از فوت پیغمبر، وصیت‌کردن حضرت فاطمه و وفات ایشان دیده می‌شود. الکساندر ادمون خوچکو شاعر، دیپلمات و نخستین ایران‌شناس لهستانی نیز در دوره هشت‌ساله حضورش در ایران بین سال‌های ۱۸۳۳ تا ۱۸۴۰ میلادی مجموعه‌ای با عنوان «جنگ شهادت» درباره ۳۳ تعزیه‌نامه گردآوری کرد که سال ۱۸۷۸ به کتابخانه ملی پاریس داده شد. در این مجموعه نیز دو نسخه تعزیه با عنوان «غصب کردن عمر باغ فدک را» و «وفات فاطمه(ع)» وجود دارد. با آغاز دوران پهلوی، اول تعزیه به همان سرعت که به وجود آمده بود، رو به زوال گذاشت. هر چند پس از سقوط رضاخان، تعزیه با قوت بیشتر به تجدید حیات گذشته رسید، ولی به دوران اوج خود یعنی عهد ناصری بازنگشت.

بانوی اسطوره‌ای ایران پس از انقلاب

با پیروزی انقلاب، هنرمندان تئاتر مذهبی به مرور نگاه‌شان را از میدان‌های شهر و تکیه‌ها به سمت تماشاخانه‌ها و سالن‌های تئاتری هدایت کردند و به مرور رشد و پویایی یافت. توجه به مقام شامخ بانو فاطمه(س) نیز از همان ابتدا مورد توجه بود و به مرور میل و علاقه به ورود هنرمندان به این حوزه بیش‌تر و بیش‌تر شد. نمایش‌هایی که برخی از آنها در زمان خود شاهکارهای تئاتری محسوب شده و پرمخاطب بودند.

«زخم مدینه» پرتکرارترین نمایش: این نمایش که اثر مهدی توسلی، نخستین‌بار در ایام فاطمیه سال ۷۲ به مدت ۱۰ شب در دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران به صحنه رفت. نمایش سه سال بعد یعنی سال ۷۵ دوباره و این بار در تالار وحدت به مدت ۱۲ شب در ایام فاطمیه اجرا شد. در سال‌های ۷۶ و ۷۷ نیز در همان تالار ادامه یافت. این نمایش در سال ۷۸ به فرهنگسرای بهمن رسید و از آن سال به تناوب در سالن کوثر و تالار وحدت اجرا شده‌است. بر اساس آمار اعلامی موسسه فرهنگی فدک، ۱۵۰ هزار نفر در ۱۷۶ اجرای اولیه این نمایش از سال ۷۲ تا ۸۵ تماشاگر آن بوده‌اند.

«شعله در زمهریر» پرمخاطب ترین نمایش: یکی از نمایش‌هایی که همواره حتی در رپرتوار توانست مخاطبان زیادی را به خود جذب کند، نمایش شعله در زمهریر به کارگردانی محمدرضا مداحیان، سال ۸۸ توانست با ۲۲ اجرا، ۱۸ هزار و ۹۸۶ مخاطب را جذب کند و در سال‌های ۸۸ و ۸۷ به‌عنوان نمایش پرمخاطب معرفی شود.

شعله در زمهریر نوشته یاسین حجازی که تا سال ۹۰ در تالار اندیشه حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی و تالار وحدت و چند فرهنگسرا روی صحنه رفته بود، آخرین اجرای خود را سال ۹۱ به مناسبت ایام سوگواری حضرت فاطمه زهرا(س) در سالن اصلی تئاترشهر انجام داد.

«بانوی بی‌نشان» نمایشنامه‌ای خاص برای ایام فاطمی: نمایشنامه «بانوی بی‌نشان» عنوان نمایشنامه‌ای است که سید حسین فدایی حسین آن را بر اساس کتاب کشتی پهلوگرفته (اثر سیدمهدی شجاعی) نوشته‌است. این نمایش از سال ۷۸ اجراهای خود را به کارگردانی کوروش زارعی آغاز کرد و بارها در تهران و شهرستان‌ها در زمان ایام سوگواری حضرت فاطمه(س) روی صحنه رفت.

«مهراوه عشق» و درخشش: شاید از منظر حرفه‌ای نمهراوه عشق» را باید از مهم‌ترین آثار در خصوص سوگواره بانوی بزرگ تشیع بدانیم. اثری نمایشی، برگرفته از کتاب کشتی پهلوگرفته که به کارگردانی راشین امامی روی صحنه رفت. این اثر هنری که تئاتری فیزیکال مذهبی است، بر اساس صفات عاشقانه و مهربانی حضرت زهرا(س) دراماتورژی شده بود و به شیوه بی‌کلام و با استفاده از فرم و حرکت اجرا می‌شد و تنها چند جمله برگرفته از کتاب در بین پرده‌ها پخش می‌شد. راشین امامی اولین بار این نمایش را ایام فاطمیه در اسفند ۹۴ روی صحنه حافظ برد.

تئاتر دیگر در ایام فاطمیه تعطیل نیست

سال‌ها بود که سالن‌ها و تماشاخانه‌ها در ایام سوگواری درگذشت بانوی دو عالم تعطیل می‌شد اما در یک دهه اخیر تلاش‌ها برای اجرای نمایش‌هایی مناسب این ایام نتیجه داد و چند سالی است که بیشتر سالن‌ها در ایام سوگواری فاطمیه دیگر تعطیل نیست. امسال نیز آثار زیادی در تهران و سایر استان‌ها در این ایام روی صحنه رفته‌اند:

«هتل ریتاج» در تالار اصلی تئاترشهر: حمید حرا که سال گذشته با نمایش تا اشکستان ایام فاطمیه را در تالار اصلی تئاترشهر میزبان مخاطبان خود بود، امسال نمایش «هتل ریتاج» را به این تالار آورد.

قصه نمایش در یک هتل کوچکی اتفاق می‌افتد که پذیرای مسافران مسلمان از کشورهای مختلف است. مسافرانی که برای زیارت رسول خدا(ص)، به مدینه آمده‌اند. یک خانواده ایرانی، دو دانشجو از فرانسه، یک نفر از انگلستان و چند نفر از اهالی عربستان در این هتل اقامت دارند. ناگهان محسن سراسیمه به لابی هتل می‌آید و با صدای بلند اعتراض می‌کند که یک شیء گران‌قیمت از اتاق آنها سرقت شده‌است و...

«فاطمه» در تالار سوره: مریم شعبانی نیز برای دومین بار «فاطمه» را در تالار سوره حوزه هنری و ویژه بانوان اجرا می‌شود. نمایش فاطمه هفت فراز از زندگی حضرت زهرا(س) از زمان و علت خلقت این بانو در هستی است.

نمایش «چرتکه» در پردیس تئاتر تهران: مسعود اسماعیلی نیز نمایش «چرتکه» را در پردیس تئاتر تهران روی صحنه برده‌است. داستان این نمایش درباره یک گروه تئاتری است که نمایشی را با محوریت حضرت فاطمه زهرا(س) تمرین می‌کنند و در میانه تمرینات یکی از بازیگران مجبور به ترک کار شده و گروه نیز بازیگری مسیحی را جایگزین او می‌کنند و...

کوثر آفرینش اثر مهدی فرخی

«مادر جون من» قطعه‌ای از حامد محضرنیا است که با شعر و آهنگی از او و تنظیم علی اسماعیلی اجرا کرد.

برای شنیدن این قطعه کیوآرکد زیر را اسکن کنید

معراج محمدی

معراج محمدی قطعه «بانو» را با ترانه‌ای از فریبا وکیلی در مدح حضرت صدیقه طاهره(س) اجرا کرده است.

برای شنیدن این قطعه کیوآرکد زیر را اسکن کنید

چنگیز حبیبیان

قطعه سوگ حضرت زهرا(س) را چنگیز حبیبیان با شعر مشفق کاشانی و آهنگسازی احمدعلی راغب منتشر کرد.

برای شنیدن این قطعه کیوآرکد زیر را اسکن کنید

امیرحسین مدرس

قطعه کوچه با صدای امیرحسین مدرس و با آهنگسازی و تنظیم محمد فرشته‌نژاد اجرا شده است.

کتابخانه

فاطمه (س) را بهتر بشناسیم

براستی برای شناسایی حضرت فاطمه (س) نیاز به مطالعه کتب بسیاری است تا زوایای مختلف سیرت آن حضرت را درک کرد. از همین رو کتاب‌های بی‌شماری با محوریت زندگی و ابعاد شخصیت حضرت فاطمه‌زهرا(س) نوشته شده است. برخی از این آثار بارها تجدید چاپ و به زبان‌های مختلفی همچون عربی، اردو، ترکی آذری، ترکی استانبولی، سندی، انگلیسی و روسی ترجمه شدند. در ادامه برخی از این آثار را نام می بریم در عاشقان آن حضرت بتوانند به اخلاق، بصیرت و کرامات حضرت صدیقه کبری بیشتر آشنا شوند.

۱- «اخلاق فاطمه (س)» احمد لقمانی
۲- «انارهای آسمانی» مجید ملامحمدی
۳ - «بانوی آفتاب» نسترن قدرتی
۴ - «بانوی مینوی» سیدمحمد صادق موسوی گرمارودی
۵- «بزرگ زن جهان حضرت فاطمه زهرا(س)» زینب محبی
۶- «زخم خورشید» مهدی حسینیان قمی
۷- «زندگانی حضرت فاطمه (س)» جمعی از علمای لبنان با ترجمه حمیدرضا کفاش
۸- «زندگانی حضرت فاطمه زهرا(س)» عباس قدیانی
۹- «زندگانی صدیقه‌کبری حضرت فاطمه زهرا (س)» سیدمحمدتقی مدرسی
۱۰- «فاطمه (س) در آیینه کتابم» اسماعیل انصاری زنجانی خوئینی
۱۱- «فاطمه زهرا شادمانی دل پیامبر» احمد رحمانی همدانی و حسن افتخارزاده سبزواری
۱۲- «فاطمه‌الزهرا از ولادت تا شهادت» مولف سیدمحمد کاظم قزوینی با ترجمه علی کرمی
۱۳- «زندگانی فاطمه الزهرا» حسین عمادزاده
۱۴- «صدیقه شهیده» سیدعبدالرزاق موسوی مقرم
۱۵- «نهج الحیات(فرهنگ سخنان حضرت فاطمه(س)» احمد دشتی
۱۶- «سیصد و شصت داستان از فضایل، مصائب و کرامات حضرت فاطمه(س)» عباس عزیزی
۱۷- «کرامات الفاطمیه» علی میرخلف‌زاده
۱۸- «اسرار و آثار تسبیح حضرت زهرا(س)» علیرضا رجالی تهرانی
۱۹- «رنج‌ها و فریادهای فاطمه(س)» عباس قمی و محمد محمدی اشتهاردی
۲۰- «تحلیل سیره فاطمه‌الزهرا(س)» علی اکبرزاده
۲۱- «فاطمه از نگاه علی سلام‌ا... علیهما» محمد محمدیان
۲۲- «فاطمه فاطمه است» علی شریعتی
۲۳- «زندگانی صدیقه‌کبری حضرت فاطمه‌زهرا(س)» عبدالحسین دستغیب
۲۴- «زندگانی فاطمه‌الزهرا(س)» ناصر مکارم شیرازی
۲۵- «فاطمه‌زهرا (ع): مام پدر» فاضل حسینی‌میلانی با ترجمه منیژه زیبایی
۲۶- «زندگانی فاطمه الزهرا» حسین عمادزاده
۲۷- «زندگانی حضرت زهرا (ع)» باقر شریف‌قرشی با ترجمه محمدرضا مهری
۲۸- «چشمه در بستر» سیدمسعود آقایی
۲۹- «دانشنامه‌ای کوچک از احادیث کمتر شنیده شده حضرت صدیقه کبری» محمد دشتی
۳۰- «حوادث فاطمیه: سیر حوادث شهادت حضرت فاطمه (س)» مهدی خدامیان‌آرانی
۳۱- «فاطمه نگین جهان و جنان» محمدرضا رمزی‌اوحدی
۳۲- «تحلیل سیره فاطمه‌الزهرا(س)» علی اکبرزاده
۳۳- «پرتوی از فضایل فاطمه‌زهرا در کلام معصومین(علیهم صلوات ا...)» علی محمدنژاد
۳۴- «زندگانی حضرت فاطمه الزهرا(س) و دختران آن حضرت» سیدهاشم رسولی محلاتی
۳۵- «آتش به خانه وحی» سیدمحمد حسین سجاد
۳۶- «زندگانی فاطمه‌زهرا» سیدجعفر شهیدی
۳۷- «کشتی پهلوگرفته» سیدمهدی شجاعی
۳۸- «فاطمه (ع) اسوه بشر» عبدا... جوادی آملی
۳۹- «زندگانی فاطمه‌الزهرا(س)» ناصر مکارم شیرازی
۴۰- «اسرار فدک» محمدباقر انصاری و سیدحسین رجایی

صحنه

آغاز اجرای نمایش «یاس کبود»

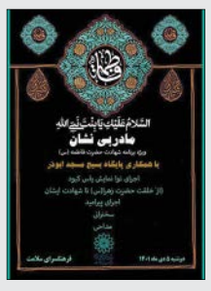

فرهنگسرای سلامت از جمله فرهنگسراهای پویا و فعالی است که همواره با برگزاری پویش‌ها و برنامه‌های فرهنگی متنوع سهم بسزایی در پاسداری از فرهنگ و حفظ ارزش‌های اسلامی داشته است.

از این رو همزمان با فرا رسیدن سالگرد شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)، این فرهنگسرا امروز دوشنبه ۵ دی ماه با ویژه‌برنامه «مادر بی‌نشان» میزبان عزاداران این بانوی بزرگوار است. در این ویژه‌برنامه نمایش «یاس کبود» روی صحنه می‌رود. این برنامه با همکاری پایگاه بسیج مسجد ابوذر برگزار می‌شود و طی آن نمایش یاس کبود برگرفته از خلقت حضرت فاطمه(س) تا زمان شهادت و همچنین تشیع پیکر ایشان روی صحنه می‌رود. اجرای پیرامید، سخنرانی، مداحی، مسابقه و... از دیگر بخش‌های این مراسم است.

علاقه‌مندان برای شرکت در این برنامه می‌توانند امروز دوشنبه ۵ دی از ساعت ۱۵ به سالن فرهنگسرای سلامت(خیابان هنگام، دلاوران، بلوار کرج، هفتم مرکزی) مراجعه کنند./ مهر

پیشخوان

حضور گسترده استان‌ها در جشنواره تجسمی فجر

دبیر بخش تجسم هنر پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر از اعلام آمادگی و مشارکت گسترده استان‌های کشور در برگزاری جشنواره پانزدهم خبر داد. سیدمصطفی زراوندیان، دبیر بخش تجسم هنر، ضمن ارزیابی مثبت روند تعامل ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها با دبیرخانه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر گفت: امسال همچون سال گذشته، همزمان با برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر در پایتخت، شاهد برپایی نمایشگاه‌های هنری در استان‌های سراسر کشور نیز خواهیم بود. وی افزود: به‌منظور تمرکززدایی، بهره‌برداری بهینه از ظرفیت‌های موجود در استان‌ها و نیز ایجاد زمینه‌های لازم برای ارائه آثار هنرمندان مستعد سراسر کشور، در این دوره نیز تدابیر و تمهیدات مقتضی پیش‌بینی شده است تا هنرمندان از اقصی‌نقاط کشور بتوانند آثار هنری خود را به دبیرخانه جشنواره ارسال و در این رویداد هنری شرکت کنند. پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در رشته‌های تصویرسازی، خوشنویسی، طراحی گرافیک، عکاسی، کارتون و کاریکاتور، نقاشی، نگارگری و حجم بهمن ماه سال ۱۴۰۱ در تهران و سایر استان‌های کشور برگزار می‌شود.

قاب

پدر نمایشنامه‌نویسی نوین ایران
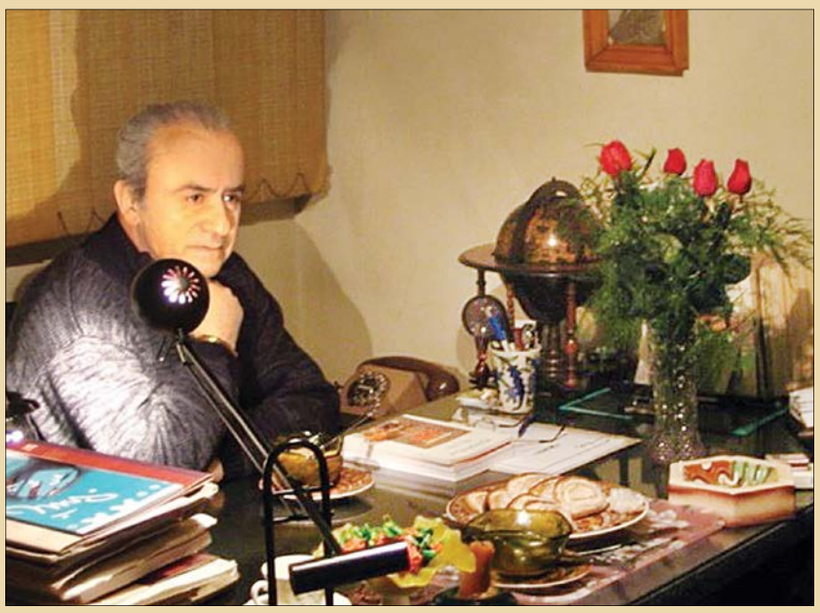
امروز پانزدهمین سالروز درگذشت هنرمند نامدار اکبر رادی است. اکبر رادی، نمایشنامه‌نویس پرآوازه‌ای که آثارش با آثار آنتون چخوف و هنریک ایبسن مقایسه شده و بیش از چهار دهه نمایشنامه‌نویسی ایران را تحت‌تاثیر آثار خودش قرار داده است. او در بیشتر آثارش به موضوع مکان و هویت‌های مکانی شاعرانه توجه خاصی دارد و در نمایشنامه‌هایش به مفاهیمی مثل راحتی، توجه و مراقبت، استرس، تخیل، گرمی، دوست داشتن و قداست بسیار اشاره می‌کند. یادش گرامی و نامش جاودان.